Asiantaeth Cymorth Cyfreithiol

Shaun McNally CBE
Prif Weithredwr, yr Asiantaeth Cymorth Cyfreithiol

Yr Asiantaeth Cymorth Cyfreithiol
7.41, 102 Petty France
Llundain
SW1H 9AJ

DX 328 Llundain

www.justice.gov.uk

Mr Lloyd Jones
Drwy e-bost yn unig
AlunLloyd.Jones@cyg-wlc.cymru

Dyddiad: 27 Tachwedd 2017

Annwyl Mr Lloyd Jones,

Ymateb Comisiynydd y Gymraeg i Adroddiad Monitro Blynyddol yr Asiantaeth Cymorth Cyfreithiol 2016/17

Diolch yn fawr am eich llythyr dyddiedig 25 Hydref 2017.

Yn atodiad A, mae ymateb yr Asiantaeth i gais Comisiynydd y Gymraeg am ragor o wybodaeth.

Rwy’n gobeithio y bydd yn mynd i'r afael â holl ymholiadau'r Comisiynydd.

Mae croeso i chi gysylltu â mi os oes angen rhagor o wybodaeth arnoch.

Yn gywir,

Shaun McNally
Prif Swyddog Gweithredol, Asiantaeth Cymorth Cyfreithiol (CBE)

Atodiad A: Rhagor o wybodaeth a ofynnwyd gan sylwadau Comisiynydd y Gymraeg ar Adroddiad Monitro Blynyddol yr Asiantaeth Cymorth Cyfreithiol ar Gynllun Iaith Gymraeg - 2016/17.

Gwybodaeth Gyffredinol
Er bod yr Asiantaeth Cymorth Cyfreithiol (ACC) yn cysylltu ag aelodau o'r cyhoedd o bryd i'w gilydd, mae mwyafrif y cyswllt hwn yn cael ei wneud drwy gyfreithwyr dan gontract (darparwyr) ac o dan delerau eu contract nhw mae gofyniad ar ddarparwyr i wneud pob cleient yng Nghymru yn ymwybodol o wasanaethau cyfrwng Cymraeg.
Sylwadau'r Comisiynydd: 7 - Ceisiadau cymorth cyfreithiol troseddol Nodir nifer y ceisiadau ar-lein a wnaed yn Gymraeg hyd at ddiwedd Mawrth 2017. Mae nifer fawr o ffurflenni'r Asiantaeth ar gael yn Gymraeg ar wefan gov.uk, ond nid ydynt yn ymddangos yn amlwg ar Dudalen Gartref yr Asiantaeth. **Pa gamau mae'r Asiantaeth wedi eu cymryd i geisio sicrhau bod Ffurflenni Cymraeg a gwasanaethau ar-lein yn ddigon amlwg i gwsmeriaid sy'n dymuno defnyddio'r Gymraeg?**
Drwy ddarparwyr y ceir mynediad i'r ffurflen gais ar-lein ar gyfer gwneud cais am gymorth cyfreithiol troseddol, fel y nodir yn ein Cynllun Iaith Gymraeg (tudalen 6). Mae darparwyr yn cynnig y ffurflen i gleientiaid ar yr adeg briodol, a gallan nhw gynnig y rhain yn Gymraeg. Er bod copïau o'r ffurflenni ar gael i'w lawrlwytho ar-lein (https://www.gov.uk/government/publications/asiantaeth-cymorth-cyfreithiol-ffurflenni-cymraeg-welsh-forms), ni fydden ni'n disgwyl i gleientiaid gael gafael ar y dogfennau eu hunain oherwydd mai'r darparwyr fyddai'n eu rhoi iddynt. Ond, o ystyried sylwadau'r Comisiynydd, rydyn ni'n derbyn nad yw'r ffurflenni'n amlwg. Yn anffodus, mae cyfyngiadau golygyddol wedi rhwystro'r ACC rhag gwneud newidiadau i'n tudalen gartref/rhestr gynnwys ar .gov felly rydyn ni wedi gwella'r ffordd mae defnyddwyr yn cael eu cyfeirio at y ffurflen Gymraeg ar y dudalen hon: https://www.gov.uk/topic/legal-aid-for-providers Cyn bo hir, bydd yr ACC yn defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol i drydar dolenni at y ffurflenni sydd wedi cael eu cyfieithu i'r Gymraeg. Isod, gellir gweld y camau mae'r ACC wedi eu cymryd i wneud gwasanaethau Cymraeg ar-lein i gleientiaid yn fwy amlwg.
Sylwadau'r Comisiynydd: 8 - Galwadau ffôn Mae'r adroddiad yn cadarnhau bod gostyngiad o 40% wedi bod yn nifer y galwadau a dderbyniwyd gan y llinell Gymraeg, o gymharu â 2015-16. Mae hyn yn dilyn gostyngiad pellach y flwyddyn flaenorol. Nodwyd bod peth o'r gostyngiad yn dilyn cyflwyno proses ddigidol, a bod cynnydd wedi bod mewn dulliau newydd i gwsmeriaid allu cael gwybodaeth a chysylltu â'r Asiantaeth. **A yw'r Asiantaeth yn cadw cofnod o faint o gysylltiadau Cymraeg sy'n cael eu gwneud drwy'r prosesau digidol a'r dulliau newydd o gysylltu â'r Asiantaeth?**
Fel y nodwyd uchod, er bod yr Asiantaeth Cymorth Cyfreithiol (ACC) yn cael rhywfaint o gysylltiad ag aelodau o'r cyhoedd, mae'r rhan fwyaf o'n cysylltiadau'n digwydd â darparwyr dan gontract. Mae'r darparwyr yn nodi yn ein system ddigidol a ydyn nhw neu eu cleientiaid yn dymuno gohebu

â ni yn Gymraeg. Mae system ddigidol yr ACC yn cofnodi'r ceisiadau hyn, ac mae'r ffigyrau'n cael eu dilysu drwy gyfrif â llaw.

Yn ystod 2016/17, cafodd yr ACC gyfanswm o 121 o geisiadau i ohebu yn Gymraeg. Gweler y tabl isod i gael y ffigyrau misol.

2016/17 Nifer y ceisiadau am ohebiaeth Gymraeg					
Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi
13	10	18	8	13	13
Hydref	Tachwedd	Rhagfyr	Ionawr	Chwefror	Mawrth
4	5	9	0	3	25

Gofynnir i'r Comisiynydd nodi bod un achos yn gallu cynnwys nifer o eitemau o ohebiaeth. Hyd yma, nid yw system ddigidol yr ACC yn cynnwys mecanwaith ar gyfer cofnodi faint o ohebiaeth sydd yn Gymraeg. I fynd i'r afael â hyn, mae'r ACC wedi gofyn i bob gweithiwr achos gofnodi pob eitem o ohebiaeth yn Gymraeg er mwyn sicrhau bod gan yr ACC waelodlin ar gyfer monitro yn y dyfodol.

Sylwadau'r Comisiynydd: 14 - Cleientiaid

Cyfeirir at wasanaeth ar-lein yr Asiantaeth ar gov.uk, sy'n helpu cleientiaid i ddiagnosio a yw eu problem yn dod o fewn cwmpas cymorth cyfreithiol. Fel gyda'r sylw uchod am geisiadau am gymorth cyfreithiol troseddol, nid yw'n amlwg o dudalen gartref yr Asiantaeth, nac o dudalen gyntaf y gwasanaeth penodol hwn, fod gwasanaeth Cymraeg ar gael.

Pa gamau mae'r Asiantaeth wedi eu cymryd i geisio sicrhau bod y fersiwn ar-lein Gymraeg o 'Check if you can get legal aid' yn ddigon amlwg i gwsmeriaid sy'n dymuno defnyddio'r Gymraeg.

Er bod modd cyfieithu'r offeryn 'Check if you can get Legal Aid' i'r Gymraeg, mae'r ACC yn derbyn y gall wneud mwy i wneud cleientiaid yn ymwybodol o'r gwasanaeth hwn ar y Dudalen Ddechrau gyntaf cyn i'r cleientiaid agor yr offeryn ei hun. Bydd yr Asiantaeth yn newid y Dudalen Ddechrau i sicrhau bod y ffaith fod yr addasiad hwn ar gael yn fwy amlwg i gleientiaid. Hefyd, bydd yr Asiantaeth yn creu tudalen newydd wedi'i chyfieithu i'r Gymraeg i roi rhagor o wybodaeth am yr offeryn.

Gobeithio y bydd y newidiadau yn eu lle yn ystod Rhagfyr 2017.

Sylwadau'r Comisiynydd: 16 - Ymwybyddiaeth a Hyfforddiant Iaith

Nodwyd bod yr Asiantaeth yn edrych ar gyrsiau addas ar gyfer dysgwyr uwch, gan gynnwys cyrsiau preswyl.

Mae'r Comisiynydd wedi cael gwybodaeth gan y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol am y cynllun 'Cymraeg Gwaith'. Mae'r wybodaeth gyda'r llythyr hwn, a gobeithio y bydd y wybodaeth yn fuddiol i'r Asiantaeth.

Diolch yn fawr am fanylion y cynllun 'Cymraeg Gwaith'. Mae hyn yn fuddiol iawn, ac yn rhywbeth y bydd yr ACC yn ystyried ei ddefnyddio i gefnogi a datblygu sgiliau ein dysgwyr Cymraeg.